

איך להחזיר את האופטימיות לצעירי ישראל

את אלה שלא מסווגים בהכרח כאוכלוסייה שצריך להנגיש לה את האקדמיה באופן ייחודי. או מה התפקיד שלנו במשימה החשובה הזאת? עלינו להקנות לכל הסטודנטים את המצופה מאתנו – את הכלים המעשיים וההשכלתיים שיאפשרו להם להתפתח אישית ומקצועית. חלקם זקוקים לסיוע גדול יותר מאחרים. אנחנו עושים זאת, בין השאר, באמצעות השקעה באיכות ההוראה, במצוינות אקדמית ובתוכניות העשרה. אולם לא פחות חשוב מכך, כמוסדות להשכלה גבוהה מוטלת עלינו החובה להשקיע בכלם בחברה משותפת, ולחזק בכל קבוצות האוכלוסייה את המשותף על פני המבדיל.

הבידול באוכלוסיות, שמשפיע לרעה על תחושת חוסר האופטימיות של הצעירים, נובע לא רק מהשונות האתנית בין קבוצות האוכי לוסיה, אלא גם משונות אידיאולוגית ושונות מעמדית כלכלית. יש לנו אחריות לראווג לצעירים וצעירות רבים שעוברים דרך האקדמיה. הם נפגשים בתוך השרה שלנו, נמצאים בו כמה שנים וממשיכים הלאה. בשנים האלה יש לנו את ההודמנות להשקיע בהם, בכלום. לחזק את המכנה המשותף שלהם, לחזק את הדבר שמאחד אותם ולהוציא אותם לדרך, לא רק לעבר עתיד טוב יותר, אלא גם עם אמונה כי ביכולתם להביט קדימה בתחושה של אופטימיות לכך שהעתיד האישי והחברתי בישראל יהיה טוב יותר.

אנחנו יכולים וצריכים לעשות זאת על ידי תוכניות ייחודיות שמייצרות הידברות בין הקבוצות, מגשרות על הפערים והמהלוקות ומחזקות את המכנה המשותף בין כולם. כך נקדם את הכלל ככלל, ולא רק לפי סגמנטים שונים בחברה. החשיבות לכך תהיה לא רק בתכנים ובמסרים, אלא גם בדוגמה האישית שהם יקבלו. **הבוטב הוא נשיא המכללה האקדמית**

הרסה בירושלים

מכינה לחרדים בטכניון צילום: רמי שלוש

עלינו לראווג לצעירים, לחזק את המשותף ולהוציאם לדרך עם אמונה שהעתיד האישי והחברתי בישראל ישתר

מעורדים אותם להעשיר את התכניות האקדמיות שלהם בערכים מוספיים אחרים. הרוגמה הבולטת: תוכניות מעורבות חברתית המשלבות בין למידה אקדמית לבין תרומה ישירה לקהילה. חשובות ביותר הן התוכניות להנגשת האקדמיה לחברות מסוימות, בדגש על החברות החרדית והחברה הערבית בישראל. מדינת ישראל משקיעה משאבים רבים בתוכניות אלה, ורק באחרונה הות"א אישר והרחיב את תוכנית החומש לחברה החרדית. לצד ההשקעה הפורמלית של המדינה, מרבית התרומות והתרומים מתמקדים באוכלוסיות הספציפיות האלה. אלא שבתוך כל ההשקעה המוצדקת, נראה ששכחו

בכמה וכמה סקרים ומחקרים שפורסמו בשנה האחרונה עולה תמונה מדאיגה מאוד לגבי תחושת האופטימיות בקרב צעירי ישראל. בסקר של מכון רפי סמית ו-ynet, שפורסם לרגל יום העצמאות, ערי"א כי הצעירים בני 18 וזמטה אופטימיים הרבה פחות מהמבוגרים.

מסקר שנערך על ידי מרכז מאקרו לכלכלה מדינית וקרן פרידריך אברט בישראל עולה תמונת מצב מדאיגה בקשר לחילונים בישראל, אלה שלא משייכים לסטודנטים כרוגמת החברה הערבית, המגזר החרדי או הרתיים הלאומיים. על פי הסקר, בקרב הצעירים החילונים חלה ירידה תלולה במידת האופטימיות שלהם לגבי עתידם – מ-85% ב-2010 ל-56% השנה.

בעיני, אחת הסיבות המרכזיות לחוסר האופטימיות בקרב הצעירים היא היותנו חברה מקוטבת, הן מבחינה אידיאולוגית, והן מבחינה חברתית-מעמדית, אבל בעיקר מכיוון שהחברה שלנו מורכבת מקבוצות אוכלוסייה שונות מאוד האחת מהשנייה, וזאת בלשון המעטה.

כאנשי אקדמיה ומחקר אנחנו שואפים להי" סביר ולחזות תופעות, מגמות, נתונים והתנהגויות, אך לא פחות מזה ואף יותר, מוטלת עלינו המחויבות לעשות חשבון נפש ולנסות להבין ולהסביר מה התפקיד שלנו במצב הקיים. האם הזנחנו את צעירי ישראל? האם בתוך העשייה האקדמית שלנו לא ידענו לתת להם אופק השכלתי, כלכלי ותעסוקתי שיעורר בהם תחושת אופטימיות כלפי עתידם? האם השקיענו באוכלוסיות מסוימות ושכחנו אוכלוסיות אחרות? ובעיקר, שאלת השאלות – מה אנחנו יכולים וצריכים לעשות כדי להפוך את המגמה? האקדמיה היא כבר מזמן לא רק מסלול לקבלת תואר. המוסדות הפנימו זאת, והמועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת)